

4. Новий Державний стандарт початкової освіти (21.02. 2018 р.).
5. Новий порядок формування груп подовженого дня у школах / Педпреса, 2018. URL: <http://pedpresa.ua/191648-novyj-poryadok-formuvannya-grup-podovzhenogo-dnya-u-shkolah-mon-zaprosuye-do-obgovorennya.html>

УДК 373.091.12.011.3-051:005.336.2

О.З. Теслюк

магістрантка факультету педагогіки і психології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, *bdzilka@ukr.net*

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ АУТОПСИХОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Концепція Нової української школи покликана модернізувати та вдосконалювати систему освіти в умовах змін та розвитку. І ключова роль у цьому належить вчителю. Сучасному педагогу необхідні гнучкість і нестандартність мислення, вміння адаптуватися до швидких змін умов життя, а це можливо лише за умови високого рівня професійної компетентності. Важливим компонентом професійної компетентності є аутопсихологічна, яка співвідноситься з розвитком свідомості фахівця і полягає в розумінні сильних і слабких аспектів власної особистості, знанні шляхів і засобів професійного самовдосконалення [3].

Дослідженню розвитку аутопсихологічної компетентності значну увагу приділяли зарубіжні і вітчизняні науковці-психологи, зокрема: В. Агапова, А. Деркач, Т. Єгорова, Н. Кузьміна, А. Маркова, Г. Мешко Л. Степнова, О. Шевцова та ін.

Аналіз джерел, присвячених дослідженню аутопсихологічної компетентності педагога, дає підстави стверджувати, що проблема управління розвитком аутопсихологічної компетентності залишається актуальною і не достатньо вивченою.

А. Деркач [1] визначає аутопсихологічну компетентність як готовність і здатність до цілеспрямованої роботи зі зміни

особистісних рис і поведінкових характеристик. Аналіз проведеної роботи допоможе педагогу краще зрозуміти себе, свої «сильні» і «слабкі» сторони і при необхідності корегувати недоліки.

На думку Л. Степної [4], в основі аутопсихологічної компетентності лежить вміння розвивати і використовувати власні психічні ресурси, створювати сприятливу для діяльності ситуацію, через зміни свого внутрішнього стану, набувати, закріплювати, контролювати, коректувати знання, вміння, навички, перебудовуватися при виникненні непередбачуваних обставин, створювати рольову установку на досягнення значущих результатів.

Аутопсихологічна компетентність педагога передбачає: вміння усвідомлювати рівень власної професійної діяльності, своїх спеціальних, методичних і комунікативних можливостей, потенціалу; вміння бачити недоліки у професійній діяльності; бажання самовдосконалюватися; визначення завдань та траєкторії для власної самоосвіти та саморозвитку.

Отже, аутопсихологічна компетентність трактується вченими як здатність пізнання внутрішніх психологічних ресурсів для прогресивного саморозвитку і самовдосконалення. Аутопсихологічну компетентність психологи співвідносять із поняттям професійного самоусвідомлення, самопізнання і саморозвитку. Сформоване професійне самоусвідомлення і самопізнання свідчить про наявність професійної Я-концепції.

Саморозвиток визначається як інтелектуальна активність суб'єкта, що призводить до позитивних психічних змін, фізичних функцій і соціальних здібностей, котрі здійснюються через наступні акмеологічні технології: співробітницьку, проектну, інформаційно-освітню, проблемно-пошукову, психолого-розвивальну та тренінгову. На думку О. Шевцової [5], перераховані акмеологічні технології можуть розглядатися як окремі етапи або частини комплексних програм акмеологічної підтримки і розвитку аутопсихологічної компетентності фахівців.

Дуже ефективними є тренінгові технології. Завдяки участі в роботі тренінгу у педагога формується вміння розпізнавати власний емоційний стан, мотиви поведінки, наслідки вчинків. Діяльність тренінгової групи спрямовується на: розвиток

адекватної самооцінки; позитивне сприймання себе і прийняття себе, своїх достоїнств і недоліків, усвідомлення власної цінності і унікальності, своїх здібностей і можливостей; формування позитивної Я-концепції; розвиток готовності до самозмін і саморозвитку [3].

Управління розвитком аутопсихологічної компетентності вчителя у закладі загальної середньої освіти передбачає такі аспекти:

- розширення практики залучення вчителів до участі в роботі тренінгів особистісно-професійного зростання, в т.ч. і в рамках діяльності «Академії інноваційної освіти»;
- спрямування діяльності шкільної психологічної служби на допомогу вчителям у гармонізації Я-концепції;
- зосередження змісту роботи методичної роботи у закладі освіти на виявленні і реалізації внутрішніх психологічних ресурсів учителя.

Використана література

1. Акмеология: Учебник / Под ред. А. А. Деркача. М.: Изд-во РАГС, 2004. 650 с.
2. Деркач А. А., Степнова Л. А. Развитие аутопсихологической компетентности государственных служащих. М.: Вид-во РАГС, 2003. 297 с.
3. Мешко Г. М. Психологичний тренінг як засіб розвитку аутопсихологічної компетентності керівників закладів освіти. Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Управління закладами освіти на засадах акмеологічного підходу» (м. Житомир, 16 березня 2018 року). Житомир: Видавництво ФОП Левкорець, 2018. С. 31-37
4. Степнова Л. Акмеология. Аутопсихологическая компетентность в контексте изучения механизмов саморазвития личности. Вип. 2. М., 2017. С.27-33
5. Шевцова О. М. Развитие аутопсихологической компетентности будущих фахівців соціономічної сфери засобами акмеологічних технологій. / *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія Психологічні науки. Вип. 2. Т.2. 2018. С. 114-119